

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه بیست و دوم شهریور ماه ۱۳۱۱ * (۱۱ جادی الاولی ۱۳۵۱)

فهرست مذاکرات

- ۱) تصویب صورت مجلس
- ۲) سؤال آقای فهیمی و جواب آقای وزیرمالیه راجع بیانک ملی
- ۳) شور و تصویب لایحه اجازه استفاده از ماده ۱ بودجه وزارتمالیه
- ۴) تقدیم يك فقره لایحه از طرف معاون وزارت طرق
- ۵) شور و تصویب لایحه استخدام دونفر معلم فرانسوی
- ۶) طرح و تصویب لایحه اعتبار راه آهن جنوب
- ۷) موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و بیست دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

صورت مجلس روز سه شنبه پانزدهم شهریور ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * *

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - قبل از تصویب صورت مجلس يك محذوفی است که یاد آوری میکنم آقای معاون وزارت معارف آروز سه لایحه دادند ولی در تقریر دو لایحه گفتند آن لایحه را که فراموش کردند لایحه استخدام مسیو ملچارسکی بود چون لایحه میبایستی در مجلس علنی تقدیم شده باشد این است که یادآوری میشود. آقای فهیمی در صورت مجلس نظری دارید؟

فهیمی - خیر بنده سؤالی دارم.

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد. آقای فهیمی [۲ - سؤال آقای فهیمی و جواب آقای وزیرمالیه راجع بیانک ملی]

فهیمی - یکی از مسائلی که جزء آمال و آرزوهای عموم خیرخواهان و طرفداران اصلاح مملکت بوده تأسیس و ایجاد بانک ملی بود (صحیح است) خوشبختانه در عصر

* * * عین مذاکرات مشروح بکصد و چهارمین جلسه از دوره هشتم تقنینیه (مطابق قانون ۸ اذر ماه ۱۳۰۵)

دائرة تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* * * اسامی غائبین جلسه قبل که ضمن صورت مجلس خوانده شده:

غائبین با اجازه - آقایان: دبستانی - امیرابراهیمی - آشتیانی - طهرانچی
غائبین بی اجازه - آقایان: تیمورتاش - موای - حاج میرزا حبیب الله امین - عرافی - رهبری - مجدضیائی - میرزا محمد تقی بروجردی
احتشامزاده - امیر تیمور - اعتبار - قراگوزلو - شریعت زاده - قوام
دیرآمدگان بی اجازه - آقایان: دکتر امیر اعلم - اسدی

سلطنت اعلیحضرت پهلوی و در اثر توجهات مخصوصی که ایشان با اصلاحات امور مملکت داشتند بانک ملی بموجب قانون تأسیس شد و عملیات خودش را بطور مطمئن و صحیح ادامه داد اعتباراتی که لازمهٔ يك بانک بود تحصیل کرد. اخیراً بعد از رفتن دکتر لیندن بلات يك شایعات و انتشارات نامناسبی شده بود لیکن در نتیجه مراقبتهای دولت و مواظبتهائی که در این امر میشد آن شایعات نامناسب رفته رفته بر طرف شد ولی از طرف دیگر مواجه شد همین مسئله با فرار غیر منتظرهٔ مسیوفوگل معاون بانک که مجدداً شایعاتی شد این مطلب معین است که با مراقبتی که از طرف دولت به عملیات بانک میشود و با مواظبتی که در کارهای بانک همیشه داشته اند مسلم است جای نگرانی برای کسی باقی نیست لیکن مردم که از این حقائق اطلاع ندارند بلی بنده خودم يك تحقیقاتی کرده شاید يك عده معدود دیگری هم این تحقیقات را کرده باشند اطلاع داریم که اوضاع بانک کما فی السابق در جریان است و هیچ عیبی ندارد و مخصوصاً تحقیقی که اخیراً در خزانهٔ بانک شد معلوم شد مقدار نقره و اسعاری که در خزانهٔ بانک است خیلی بیش از مقدار اسکناسی است که در جریان است اگر همانطور که عرض کردم عده اشخاصی که این اطلاعات را دارند خیلی محدود و اطلاعاتشان هم شاید محدود باشد همین مناسبت بنده خواهش دارم از آقای وزیر مالیه و میل دارم که يك توضیحات بیشتری راجع بوضعیت بانک بدهند و از فرار مسیوفوگل که بکفتری شایعات در اطراف او داده شده يك توضیحاتی بدهند که موضوع چیست یعنی مردم بدانند که وضع بانک از این فرار و اینها هیچ تأثیری نکرده است و اعتبار بانک بجای خودش هست مطلب را در مجلس که عالی فرمائید همه کس مستحضر میشود و این شایعات بی اساس از بین میرود

کازرونی - تمام مردم اطلاع دارند که این اعتبارات کاملاً بجای خودش باقی است و خوشبختانه مردم هم آنقدر بی اطلاع نیستند. (دستی - این خودش يك نطقی شد)

وزیر مالیه (آقای تقی زاده) - بنده چون دوست نمیدانم که اگر نگرانی بوده یا هست (بعنی البته اگر در اشخاص نزدیک بمبادی اطلاعات نیست شاید در اشخاص کم اطلاع و بازاری نگرانی بوده است) اگر چنین نگرانی بوده است نمیدانم از چیست و چون نمیدانم که از کدام منشأ است تا جواب او را بدهم لهذا باید قدری شرح بدهم اگر ایشان اشاره کردند يك جنبه نگرانی از این بابت است که نایب رئیس بانک فرار کرده است اگر همه تشویشی که اشاره شد ناشی از شایعات باشد گرچه بعضی از آقایان فرمودند که هیچ تشویشی در کار نبوده است (جمعی از نمایندگان - صحیح است - نبوده است) لازم هم نیست که بگوئیم نبوده است فرض کنیم در هیچکس نگرانی نیست فقط در يك یا دو نفر است يك نفر که بوده جواب آن يك نفر را میخواهم بدهم آن يك نفری که از همه بی اطلاع تر است البته همچو فراری موجب يك خیالاتی و يك سوء ظن هائی و يك احتمالاتی ممکن است بشود که در مملکت ما هم بدبختانه از هزار سال پیش گفته اند که يك کلاغ چهل کلاغ و در واقع باید گفت يك کلاغ چهل هزار کلاغ بوده است همیشه معلوم است این طور سوء ظن ها رواج داشته و اگر این است که جواب این را عرض میکنم اگر چه باید عرض کنم که حتی قبل از فرار او هم بنده خودم از خارج می شنیدم، از بعضی اشخاص می شنیدم که بعضی ها میگویند که کار بانک خراب است احتمالات مردم را میگفتند و هزاران احتمال میدادند و یقین های مؤکد با نام و نشان که با چشم خودش دیده است هزار خروار طلا برداشت و فرار کرد یا يك میلیون خورده است در بازار میگفتند قبل از این فرار اخیر هم میگفتند این است که نمیدانم برای چه بوده و جهتش چیست اگر این دومی باشد بنده جواب آنرا داده بعد فرار مسیوفوگل بر میگردم چون بنده قبل از فرار او هم می شنیدم که میگفتند بعضی اشخاص بی اطلاع هستند که حرفهائی میزنند پس اگر حرفها مربوط به قبل از آن باشد بنده جهتش را درست نمیدانم که جواب عرض کنم بعضی اشخاص می گفتند که رسیدگی می شود بکار بانک و همین رسیدگی موجب

خیالاتی شده است این همیشه اسباب تعجب من بود خودم هم البته مایل بودم که يك فرصتی باشد که این مطلب را توضیح بدهم و از آقای فهیمی باید متشکر باشم که این فرصت را بمن دادند اگر چه سؤال ایشان خیلی دیر بمن رسید امروز صبح که تمام معلومات لازمه را توانستم همراه باورم بنده نمیدانم چطور است در این مملکت که آنچه که رسیدگی نمی شود قابل اعتماد بشود این دلیلش را بنده نفهمیدم سه سال بود که این بانک ملی تأسیس شده بود بانک ملی هر قدر که ایشان بیان فرمودند و هر قدر که بنده عرض کنم حقیقت اهمیت و عظمتش را بنده و ایشان نمیتوانیم بیان نمائیم این يك مسئله حیاتی است برای ما ما نمیتوانیم چشم به بانکهای دیگر داشته باشیم بانکهای دیگر میتوانند کار بکنند مملکت آزاد است، تجارت آزاد است و ما هم بالکل کار میکنیم ولی مملکت خودش باید بانک داشته باشد (صحیح است) والحمد لله خوشبختانه تا آن اندازه که آقایان پنج سه پیش از این که این صحبت ها نبود تصور میفرمودند که این بانک عظمت دارد در حقیقت امر کار بانک چندین برابر بیشتر وسعت داشته و حالا هم بهتر شده است و پیشرفت کرده است بانک الان بدرجهٔ پیشرفت کرده است که حالا سی شعبه در تمام مملکت دارد الان تمام معاملات دولتی و می توانم عرض کنم بطور تخمین شاید صدی هفتاد، هشتاد معاملات مملکتی در آن جا تمرکز یافته (صحیح است) پس ما بهیچوجه نمیتوانیم تحمل کنیم و اجازه بدهیم که ادبی خللی به کارهای بانک وارد بیاورد ولی این رسیدگی حالا باید فرمائید برای چیست اگر نمی فرمائید آن کسی که در بازار است و میگوید چه است جواب او را عرض میکنم بنده میدانم که شما آقایان قبول میکنید و میدانید که رسیدگی و تقش عیبی نمی شود برای بانک (افسر - صحیح است البته عیبی ندارد) بانک ملی در سه سال قبل تأسیس شد با سرمایه البته بالنسبه کوچکی و يك دائره محدودی در خود طهران. برای مدیر بانک که از مملکت آلمان خواسته شد و آمد يك اندازه اقتداری در اداره بانک قابل شدیم و يك اسنامه نوشته شد که البته آقایان میدانند بطور کلی بموجب اسنامه اغلب

بانکها يك هیئت مدیرهٔ سه چهار نفری دارند ولی در این دو سه سال اول اداره بانک در واقع تنها در دست يك نفر بود و هیئت مدیره نبود و بنده بود که بعدها هیئت مدیرهٔ چند نفری باشد و علاوه بر آن هیئت نظاری وجود داشت که از طرف صاحبان سهام تعیین شده بود مثل تمام شرکتهای بانک ملی هم يك شرکت سهامی است بانک ملی مستقیماً اداره دولتی نیست يك شرکت سهامی است که سهام می فروشد و چون اکثریت عظیمهٔ این سهام دست دولت است و دولت صاحب سهم عمده است و چون مجمع عمومی صاحبان سهام بموجب اسنامه همه سال هیئت نظاری باید تعیین کند این هیئت نظار کارش این است که مراقبت در جریان امور بانک بکند و تقشش و رسیدگی بکند و تمام را مطابق اسنامه بانک رفتار کند و علاوه يك مقشش هم دولت معین کرده که آنها علاوه بر این هیئت نظار است از این جهت اینها وظیفه شان این بود که رسیدگی بکنند البته در سالهای اول آن دو سال اول چنانچه عرض کرده طبعاً کار در انبساط و جریان بود و يك اندازه هم حقیقت امر این طور است که در اول امر يك کسی باید کارش را تمدد بکند این بود که این رسیدگی که الان می شود آنوقت نمی شد حالا میفرمائید که حالا در تقشش فراط میکنند خیر حالا يك تقشش و رسیدگی معمولی هیئت نظار میکنند اگر آنوقت کمتر شده باید بگوئیم که آنوقت تقریب شده آنها اگر آنوقت تقریبی بوده دلایلی داشته که حالا عرض میکنم. نظار بر حسب معمول در اوایل ۱۳۱۱ مشغول شدند برای مجمع عمومی سالیانه زارت خود را تهیه کنند و برای این کار بیان بانک را در هیئت نظار باید يك هفته دو هفته يك ماه قبل بپسند و تصدیق بکنند و مجمع عمومی وقتی که تشکیل شد تحقیقات در این کار بعمل آمده باشد البته میدانید که بیان یعنی دور عمل ۱۳۱۰ عبارت است از روز اول فروردین ۱۳۱۰ تا آخر اسفند آن سال ولی در معنی این طور نیست در روز اول فروردین ۱۳۱۰ که الباقی کردند حساب ۱۳۰۹ را می آورند در اول ۱۳۱۰ می نویسند و فرنگها میگویند solde و این منجر بمن شد که در ۱۳۰۹ هم تحقیقات کامل شد در بعضی چیزهائی که واضح بود این است

که این دوره عمل دوساله بانک را يك اندازه تقشش کامل شد و بسیار خوب است و بسیار باید جالب اعتماد باشد و الا آن بنده نشان میدهم که از روزی که تقشش بانک زیادتر شده از روی اعداد که بطور که هر روز بهتر شده است امروز بهتر از دیروز و فردا بهتر از امروز و پس فردا بهتر از فردا و روز بروز اعتماد مردم بیشتر شده است و حسابها زیادتر شده است الا آن از روی رقعه عرض میکنم که دیگر مورد هیچ شکي واقع نشود و این تقشش باعث کمال اعتماد شد اگر دولت میگفت که من به این بانک هشتصد هزار تومان سرمایه داده ولی چهل میلیون تومان پول خودم و مرده در آن است ولی مراقبتی در آن ندارم این فقره بایستی مایه نگرانی شود این بانک تقشش دولت لازم دارد مجمع عمومی لازم دارد هیئت نظر باید رسیدگی کند و مخصوصاً باید تقشش هم بشود این کارها است که باعث اعتماد می شود اگر در بعضی اذهان سابقاً اینطور رفته بوده است قبل از این وقایع اخیر این برخلاف است چون گاهی می شنیدم از بعضی ها که این عمل باعث این می شود که مبادا يك چیزی بوده است که رسیدگی میکنند مثل اینکه آدمی را تحت محاکمه میکشند ولی اگر این عمل محاکمه است پس تمام بانک های بزرگ عالم را هر سال تحت محاکمه میکشند و آن روزی است که پلانش می آید بهیئت نظر و مجمع عمومی اگر مراد این است که بنده جواب آن را اول عرض کردم اگر غیر از این است که بنده آنرا نمیدانم چیست عرض کنم بدبختانه شاید این تجربه را تنها بنده نداشته باشم بنده این را در همه عمر دیده ام و گاهی هم عرض کرده ام که این مردم و شاید هر مردمی که در مدارج ترقی و تربیت خیلی بالا نرفته باشند خصوصاً در میان خودمان دیده ام که گر در يك چیزی که مورد استفاده واقع می شود اگر در شخص بنده مثلاً صدتا عیب مسلم باشد یکی از آن عیب هارا یکی در این مملکت نمیداند ولی هزار تا عیب برای بنده میگویند که یکی در بنده نیست و غالباً اینطور است در این مملکت و حقایق معلوم نیست و خلاف حقایق ده برابر مشهور است که يك کدامش اصل ندارد و حالاً در اینجا بنده رسماً عرض میکنم که آنچه بنده شنیدم از مردم

اگر همه مردم هم بگویند که بانک فلان و فلان است یکی از آن مطالب اصل ندارد و اگر از آن مطالب یکی باشد که اصل داشته باشد بنده آن را حالا عرض می کنم تا معلوم شود که با اساس بانک هیچ خللی وارد نمی آید مثلاً در این تقشش و رسیدگی که آقایان هیئت نظر میکردند البته بنده بسست عضو دولت و از طرف دولت نباید علی الرسم چیزی را که هیئت نظارت مشغول رسیدگی هستند مثل هر محکمه که مشغول رسیدگی است یا هر هیئتی که مشغول رسیدگی هر امری است تا وقتی که تمام نکرده و نه بسته است و راپرتش را نداده است چیزی عرض کنم خصوصاً که راپرتش را باید بدولت اول بدهد و راپرت محرمانه یا غیر محرمانه اش را هم که اول چاپ نمی کنند اول بدولت راپرت را میدهند که دولت از راه و مجرای راپرت هیئت انجمن نظر مطلع بشود که این چه بوده است نقطه های تاریکش تا روشن نشده بدیش معلوم نشده خویش معلوم نشده نباید چیزی بگویند وقتی که معلوم شد آنوقت می آید و علناً میگوید ولی چون این حالات و این افکار هست و آقای فهیمی سؤال کردند و حق هم داشتند سؤال بکنند بنده با اجازه خود هیئت نظر بانک و با اطلاعاتی که البته در تماس و ارتباط هستیم از آنها کسب میکنم قبل از این که پلان بانک تمام بشود این را اینجا عرض میکنم. در ضمن این تقشش و رسیدگی بعضی قطعه های مبهم و تاریک البته پیدا می شود که محتاج به روشن کردن است و محتاج به توضیح خواستن است البته آقایان شروع کردند از مدیران بانک توضیح بخواهند بعد از آنکه توضیح شد و تشریح شد شاید معلوم شود که خیلی پاک و روشن و تمیز است شاید هم معلوم شود که عیب و علتی در کار است هنوز که هیچکدام نشده راپورت کامل نشده است. رسیدگی تمام نشده است در این ضمن که این قطعه ها که با اصطلاح بنده میگویم مبهم یا تاریک که نمیخواهم عرض کنم بی ترتیبی یا خلاف برای اینکه بی ترتیبی یا خلاف بعد از تمام شدن راپرت باید گفت این را حالا بی ترتیبی نمی شود گفت تاریک می شود گفت ما اینها را يك نقطه تاریکی فرض میکردیم و هنوز هم تمام نشده است بدبختانه حرکت بی رویه و خلاف

عقل نایب رئیس بانک این تاریکی را تأیید کرد که مثل این است که خلافی کرده باشد ولی اگر فرار نمیکرد ما خیال میکردیم تاریک است و روشن می شود ولی این مثل این است که عملاً خواست تأیید بکند که خلافی کرده است در صورتیکه باید راپورت تمام بشود و رسیدگی تمام بشود آنوقت معلوم بشود که خلافی کرده است یا نه حالا ما خودمان هم این احتمال را میدهم که يك تقریباً دو نفر يك خلاف جزئی شخصی کرده باشند ولی البته باید معلوم شود. بنده نمیخواهم بایم در مقابل مجلس شورای ملی بگویم که از اول تا آخر رسیدگی کامل شد نه در بانک ملی نه در سرمایه اش نه در اعتباراتش نه در در و دیوارش نه در نوکرهاش هیچ تقصی و عیبی نیست خیر رسماً عرض میکنم در مجلس در اساس سرمایه اش در پولهای مردم در اعتبارات بانک در جریان کار او در دارائی او هیچ عیب و علتی نیست ولی اگر در يك یا دو نفر از اجزا و مستخدمین بانک يك خلاف جزئی شخصی باشد این را باید به بینیم که چرا باعتبار بانک صدمه میزند؟ ما وزارت مالیه داریم خزانه داری کل داریم تمام پولهای دولت سی چهل میلیون تومان هر چه باشد آنجا است یعنی در خزانه داری اگر یکی از اجزاء خزانه يك نفرش خلافی کرده باشد مثلاً يك نفر بقدر پنج تومانی خلاف کرده باشد آنوقت آیا خزانه ورشکست میشود یا بخزانه صدمه وارد می آید. حالا البته ممکن است بعضی از این اشخاص وقتی که کارها روشن شد بگیرشان يك خلافی بشود البته آن شخص چه ایرانی چه فرنگی هر کس باشد باید تعقیب بشود و همین باعث اعتماد مملکت و موات می شود اگر هم نشود که تعقیب نمی شود اما بنده بطور صریح و واضح عرض میکنم تا آنجائی که میدانم مجلس شورای ملی بدولت اعتماد دارد و دولت که بنا نیست نه مجلس را گول بزند و نه ملت را بنده عرض میکنم در اساس بانک در اعتبارات بانک در پولهای مردم و در سرمایه ها و ودایع و غیره بانک هیچ خللی نیست برای همین کارشخصاً اقدام کردم در عرض يك روز و تقریباً در يك روز و تقریباً در عرض يك یا چند ساعت معین درسی نقطه مملکت درسی جا که شعبه دارند رسیدگی کردیم دفاتر را با سند و قها

مطابقت کردیم تمامش درست بوده است همه جا جواب آمده. البته اینکه عرض میکنم درست بوده نتیجه اش را که صورت مجلس است میدهم هیئت نظر و هیئت مدیره بانک با دفاتر مرکزی تطبیق و دقت میکنند آنوقت البته می شود نتیجه کامل را عرض کنم که صحیح است و اختلاف پیدا نشده بود ولی تا حال اختلافی دیده نشده. در چند روز قبل اینجا راهم همین کار را کردیم علاوه بر این بانک خزانه جداگانه دارد که ذخیره اسکناس است دو نفر هم از اعضاء مجلس شورای ملی که آقایان انتخاب کردند عضو آن هیئت هستند که مراقبت در ذخیره این اسکناس میکنند بنده هم از طرف دولت در آن هیئت عضویت دارم مأمور رفیق به آن خزانه و اینها را دیدیم همرا و يك هفته قبل وجوه خزانه را شمردیم. دولت بود میلیون ریال اسکناس نشر کرده و بموجب معمول که در مملکت دیگر است و ممکن است تا صدی هفتاد صدی شصت پول در مقابلش داشته باشد ولی در عرض نود میلیون اسکناس شما الا آن صد میلیون ریال قره در آن خزانه هست یعنی بیش از صدی صد است علاوه بر آن قریب شاید هشتاد میلیون ریال اینقدرها هم که هفت هشت میلیون تومان هم طلا باشد بنده هفتده خروار طلا هم در آنجا است در خزانه نزدیک هفتده خروار طلا هست و اینها را شمردیم وزن کردیم لاک و مهر کردیم و کلید ذخیره اسکناس هم پیش بنده است یعنی بیش از هفتاد ذخیره اسکناس است. چون دو کلید دارد یکی پیش مدیر بانک است یکی پیش ما باید دوتا جمع بشوند با هم باز بکنند برای اینکه آن ذخیره اسکناس پول مردم است که در آنجا است. اما باقی اعتبارات بانک در خزانه اش در ولایات حالا برای آقایان بنده شرح بدهم برای این اشخاصی که در خارج میگویند از این فرار سکنه با اعتبارات بانک وارد می شود. حسابهایی که مردم پیش بانک دارند: اشخاصی که در آخر فروردین ۹۳۳ تا بوده اند در آخر اردی بهشت ۵۰۵۱ بوده اند در آخر خرداد ۵۱۸۳ تا بوده اند در آخر تیرماه ۵۲۷۵ تا بوده اند در آخر مردادماه ۵۴۰۲ تا بوده اند در همان خرداد و تیر و مردادی که تقشش جاری بود روز بروز صد نفر دوست نفر با ضد

نفر حساب باز کرده اند در آنجا. همچنین است معاملات بانک: در ماه فروردین بانک ۱۰۲۵۷ معامله داشته در اردیبهشت ۱۱۳۷۵ معامله داشته در خرداد ۱۳۹۱۷ معامله داشته در تیرماه ۱۲۰۲۳ معامله داشته در مردادماه ۱۲۸۹۶ معامله داشته در ماه آخر که بعد علیحده حساب کردیم خیلی زیاد شده همین حالا همین چند روز بعد از فرار فگل هم زیاد شده. در آخر اسفندماه سال گذشته بانک جمع دریافتیش ۲۰۷۰۰۳۳۹ ریال بوده و جمع پرداختیش ۲۰۲۴۷۸۸۲ ریال بوده یعنی همیشه دریافتیش از پرداختیش بیشتر بوده در آخر فروردین جمع دریافتیش ۷۹۱۸۴۷۵ ریال بوده پرداختیش ۶۴۷۴۶۹۳ ریال بوده است در آخر اردیبهشت دریافتیش ۲۸۶۹۷۷۵۳ ریال بوده است پرداختیش ۲۵۷۸۶۶۴۰ ریال بوده است در آخر خردادماه دریافتیش ۲۰۹۱۵۳۲۱ ریال بوده پرداختیش ۲۱۵۰۴۹۹۶ ریال بوده در آخر تیرماه دریافتیش ۳۷۸۸۸۵۸۷ ریال بوده پرداختیش ۲۰۱۷۵۳۴۷ ریال بوده معلوم می شود که مرده پولشان را پیش بانک میگذارند در مرداد ماه دریافتیش ۲۱۹۰۲۸۸۸ ریال بوده پرداختیش ۷۲۷۳۸۶۸ ریال بوده اینهم نشان میدهد که در این ماه هم از باب دریافتی و پرداختی و هم از باب حسابهای که پیش بانک بوده هیچ خللی وارد نیامده. آمدیم به آنوقتی که آقای فگل فرار کرده همین ماه است شهریور در اول شهریور ۸۰۹۹۴۵۱ ریال دریافتی داشته ۶۱۸۶۰۶۴ ریال پرداختی داشته دوم شهریور ماه دریافتی ۷۳۴۳۶۵۰ ریال بوده پرداختی ۴۶۲۱۹۹۳ ریال بوده در سوم شهریور ۱۴۰۳۳۰۸۱ ریال دریافتی داشته و ۱۰۵۸۰۷۷۲ ریال پرداختی داشته و تا آخر که اگر بخواهم عرض کنم موجب تطویل می شود تا امروز تا پریروز هر روز دریافتی بیش از پرداختی بوده یعنی این یک چیزی است که در بانک علامت این است که مردم پول می آورند میدهند به بانک پس در نتیجه این عرض میکنم که دو نوع بی تربیتی می شود تصور کرد یکی بی تربیتی در امور بانک در اساس بانک در اعتبارات بانک که ابدادهن آقایان واحدی بین کار نباید منعطف و متوجه بشود همچو چیزی نبوده ولی یک مطالب دیگر شاید در نتیجه رفع شدن اتهامات یک بی تربیتی یا خلاف یابی رویگی پای یک

یا دو نفر اشخاص را بگیرد این البته دلیل خرابی گان نمی شود بلکه دلیل زیادی اعتماد می شود که دولت تقشیش میکند پس در هر حال اوضاع بانک امید بخش است و تقشیش و مراقبت دولت باعث مزید اطمینان می شود. حالا یک مطالب هم هست که این را البته آقایان متوجه هستند بده لازم نیست عرض کنم ولی چون موقعش حالا است که عرض کنم برای مزید توجه است. آخر این بانک ملی که اینهمه از اهمیت آن برای مملکت صحبت کردیم البته هر آدم یا شخص هر چه مهم باشد دشمنانش زیادتر می شود (صحیح است) یک مؤسسه که اهمیت عظیمی دارد و ما میگوئیم اهمیت حیاتی دارد البته آنهم دشمن زیاد دارد (صحیح است) آنها که حیات ما را نخواهند یا حیات ما را میخواهند ولی منفعت خودشان را هم نخواهند (این را قصد مخصوص یک شخص معین یا یک هیئت معین ندارم) بدبختانه از اهل مملکت خودمان هم احتمال دارد بعضی ها که اذهان مرده را مشوب میکنند بگناه باشند و اگر نه آن بازاری که اذهان را مشوب میکند در واقع مستور بودن مطالب را ترجیح میدهد بانک خودش عده کافی اعضاء و اجزاء دارد که ما حق نداریم چه ایرانی و چه آلمانی بواسطه اینکه یک کسی فرار کرد حالا عرض کردم کارش در رسیدگیش هنوز تمام نشده که مانگشت رویش بگذاریم که مثل یک محکمه بگوئیم که این خلاف کرده است و بر فرض اینکه این آدم خلاف کرده ماحق نداریم که نسبت به سایر اعضاء سوء ظنی بریم (صحیح است) و آنها را ما دلسرد کنیم از کار خودشان بده اطلاع داریم که تمام آلمانی هائی را که الان در بانک هستند خودشان تعهد مسئولیت کرده اند آمدند و گفتند که ما همه جور قبول می دهیم که همه جور مراقبت در کار بکنیم و مسئول هستیم که آن چیزهائی که دست ما هست مرتب و منظم باشد و ماقبول مسئولیت می کنیم و اغلب اینها همه بایست گرمی کار می کنند با اطمینان و هست کار می کنند لهذا این صحبت هائی که گاهی می شود که بواسطه یک شخصی نسبت به یک جماعت عمومی یک حرفی اشخاص نادان نیز بزنند یا صحبت از اختلاف ملت ها بشود که فلان ملت خوب کار می کند فلان ملت بدکار می

می کند خوب نیست هر کس از هر ملتی که برای ایران خدمت بکند صادقانه ما قدرش را می دانیم (صحیح است) و هر کس از هر ملتی که باشد بدی کند مجازات میکنیم (صحیح است) این چیزی که برای رفع شبهه که الان عرض کردم گر يك ایرانی خلاف کاری کرده باشد اذهان را مشوب می کند مقصودم از يك نفر ایرانی يك ایرانی بخصوص و معنی نیست منظور بده این است که اشخاص نادان و مغرض در میان خودمان هم پیدا می شوند که حرف بی رویه زیاد میزنند البته این هی میگویند بانک اعتباراتش فلان هست و رسیدگی باید بشود این است که عرض میکنم سوء تفاهم از این جا است و آقایان می توانند مطمئن باشند در بنده میتوانم آقایان را مطمئن کنم که دولت مراقبت مستمر خواهد کرد در این کار و بنده مخصوصاً از این موقع استفاده میکنم که آقایان را هر ندانمشان به میل داشته باشند یا یک هیئتی یا یک کمیسیونی باندازه که گنجایش داشته باشد آقایان را دعوت می کنم به هر کس میل داشته باشد مخصوصاً تشریف بیاورند خزانه بانک را ببینند و این ذخیره برای همین در خزانه جمع شده است که مرده بیایند و ببینند خیال دارم بعضی از تجار مملکت را که غیر از آقایانی باشند که وکیل هستند دعوت کنم که تشریف بیاورند و بر رأی العین ببینند تا این اشتباهات و این سوء تفاهمات و شبهات رفع شود (بسیار خوب است - صحیح است) و بنده اجازه می خواهم برای اینکه دوباره این جا پیام همانطور که عرض کردم این جا ما هر يك از خارجه ها که بملکت ما خوب خدمت بکند کارش را مرتب بکند از او راضی هستیم نگاهش میداریم تجدید کثرتش را می خواهیم و هر کس بد بکند ناهش می اندازیم یکی از دلائلش همین است که الان این لایحه را می خواهم با اجازه آقایان تقدیم مجلس شورای ملی بکنم که لایحه استخدام رئیس کل محاسبات وزارت مالیه است و آلمانی است که کثرتش عنقریب منقضی می شود و تجدید می کنیم استخدامش را برای ریاست محاسبات (صحیح است)

[۳- شور و تصویب اجازه استفاده از ماده ۱ بودجه وزارت مالیه]

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع با استخدام اعضاء برای گمرکات از محل اعتبار گمرکات مطرح است. قرائت میشود:

خبر کمیسیون

کمیسیون بودجه با حضور آقای معاون وزارت مالیه لایحه نمره ۲۲۴۴۱ آوزارت خانه را دائر با اجازه استخدام عده اعضاء برای گمرکات از محل اعتبار ماده ۱ بودجه ۱۳۱۱ اداره مزبور مطرح و مورد شور قرار داده بالاخره با توضیحاتی که آقای معاون بیان نمودند کمیسیون با عده واحده پیشنهادی موافقت و اینک خبر آن را که عین ماده واحده پیشنهادی دولت باشد برای تصویب مجلس مقدس شورای ملی تقدیم میدارد.

رئیس - عین ماده واحده پیشنهادی دولت قرائت میشود ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است از اعتبارات ماده يك بودجه ۱۳۱۱ وزارت مالیه (قسمت گمرکات) لدی الاقتضا برای استخدام اعضاء مربوطه بماده ۲ همین بودجه استفاده نماید.

رئیس ماده واحده مطرح است. آقای افسر

افسر - البته خاطر آقایان محترم کاملاً مسبوق است که اداره گمرک و نظامنامه های و ترتیباتش تمام در سنه ۱۳۱۹ و ۱۳۲۰ هجری نوشته شده است و این اصلاحات و این تغییرات گمرکی و این قسمت قانون نحصار تجارت خارجی و داخلی و واردات و ترتیباتی که در این چند سال اخیر پیدا شده حقیقه خیل زیادتر از اندازه طاقت اعضاء و بودجه اداره گمرک است. بنده عقیده ام این بود که در این یکی دو سال دولت يك عطف نظر مخصوصی نسبت به گمرکات بکند و يك نظامنامه های که بدرد امروز بخورد بنویسد و يك عده اعضاء زیادتری که بتوانند از عهده خدمات و این وظائف برآیند استخدام کنند و منتظر این بودم. اجزاء گمرکات بنظر بنده خیلی کم هستند مخصوصاً در این در سفر اخیر که بنده بسرحدات خراسان

مسافرت کردم يك پست های دور و درازی دارد که بین هر کدام لا اقل سی چهل فرسخ فاصله است و بهیچوجه متناسب نیست اگر خواسته باشند جنس های عادی و مجاز را ببرند قسمت های نزدیک از پست مجاز میبرند و بر میگردانند ولی برای دیگران که از سرحد دورند و فاصله دارند هیچوقت صرف نمی کنند مثلاً بین آواز و کاریز سی و دو فرسخ و بعضی جاها چهل فرسخ فاصله است در قسمت ترکمان صحرا که اصلاً هیچ پست گمرکی نداشت که پارسال چند پست گمرکی دائر کردند . تقریباً هزار و صد و پنجاه فرسخ حدود گمرکی ما است و بایستی خیلی مراقبت و مواظبت بیشتری بشود و مستخدم بیشتر داشته باشند حالا اگر امسال وقت نداشته باشند و دیر بنظرشان می آید در نظرشان باشد برای بعد و البته این قدر هم که کرده اند بسیار خوب است و کمک شده است ولی در يك قسمتش بنده عرض دارم و آن راجع باعضاء دون رتبه است که برای گمرک سرحدات استخدام میشوند اعضاء کنتراتی همانطور که فرمودید البته صحیح است چون متخصص فنی میخواهد و کارهای فنی دارند و لازم دارند و باید استخدام کنند ولی اعضاء دون رتبه بنظر بنده اینطور نیست اعضاء دون رتبه با مسئولیت و کاری که در گمرک دارند و با اهمیتی که گمرکات امروز دارد و خیلی مهم است با اعضاء ماهی بیست بیست و پنج تومان و سی تومان هیچ سازش ندارد در اول جوانی يك اشخاص تحصیل کرده را که می فرستند آنجا اینها یا نخواهند توانست با این حقوق کم زندگی کنند یا از جاده صواب خارج خواهند شد یا اینکه از عهده بر نخواهند آمد مگر اینکه اجزاء دون رتبه را بگذارند بکار های دیگر و از وزارت خانه های دیگر اجزاء ب رتبه ببرند و در هر دفتر گمرکی ولو کوچکترین دفاتر يك اجزائی ببرند که دارای رتبه سه باشد و از رتبه سه لا اقل کمتر نباشد و از وزارت خانه های دیگر بیاورند رتبه های سه و چهار بان جاها بگذارند و عوض آنها ممکن است در مرکز یا جا های دیگر اعضاء دون رتبه

بیاورند و الا بنده اعضاء دون رتبه را که ماهی سی تومان بیست و پنج تومان حقوق داشته باشند برای کوچکترین سرحدی از سرحدات که گمرکش خیلی هم کوچک باشد صلاح نمیدانم و البته این را اگر صلاح بفرمائید بنده خیلی موافقم و خیلی متشکر خواهم بود و حقیقه بایست اقدامی کرد که این امور اصلاح شود و مردم کمتر بزحمت بیفتند و مردم بفهمند که نباید قاچاق کنند و حرکات نا شایسته کنند که بحسب بیفتند و گرفتار شوند وقتی که گمرک سرحدات نزدیکتر و از اعضاء با رتبه سه و چهار باشد منظم تر میشود و از این امور جلوگیری میشود (صحیح است) و همانطور که آقای طهرانی می فرمودند از هزار سال قبل معروف است و میگویند کلید خانه ات را محکم نگاهدار و همسایه ات را دزد نکن (صحیح است) حالا هم اگر يك قدری مواظبت بیشتر داشته باشند مرده جرأت جسارت نمی کنند و مشخص نادان کاری نمیکند که بزحمت و خسارت بیفتند و باید کاری کرد که اینها وسایل قاچاق کردن نداشته باشند این است که بنده با استخدام اعضاء دون اشل برای اینکار مهم مخالف هستم ولی بقیه اش را عرضی ندارم دیگر (صحیح است) **وزیر مالیه** - عرض کنم چون میدانم آقایان همه شان توجیهی بکارهای گمرک دارند بنده نمیخواهم تفصیل زیادی بدهم گمرک بقدری اهمیتش زیاد شده است که از موارد نادیده ایست که عموم اهل مملکت و مجلس ادارات و هیئت دولت همه متفق السکامه شده و میخواهند انبساط پیدا کنند و تکمیل شود (صحیح است) هر جنسی که قیمتش زیاد شده است قاچاق را تشویق میکند و کار گمرک را زیاد میکند قانون انحصار تجارت هم يك بار جدیدی بر دوش گمرک شده است فروش قند و کبریت هم يك کار علیحده ایست اینها خیلی گرفتاری دارند و از چندی باین طرف قریب پنج شش ماه است که تأکیدات زیادی از طرف دولت میشود و مراقبت های دائمی میکنند برای اینکه انواع و اقسام جاده ها و طرق تسهیلات را

برای اینها درست کنیم که کار اینها چیز بشود و البته آنها هم که مضایقه نمیکنند (صحیح است) و یقیناً مجلس شورای ملی هم هر چه بخواهیم میدهند اگر بخواهید که بعضی تسهیلات اداری بکنند میکنند ولی اینها در چند مستخدمین مستخدمین دون اشل و رتبه يك و اینها گیر کرده است برای اینکه آقا اینها دلیلش این است که در اینهمه سرحدات مملکت که فرمودید خیلی جاها هستند که دفتر گمرکی هنوز ندارند دفتر های گمرکی را در تمام جاها مثل يك زنجیری در دور تا دور مملکت باید داشت مثلاً فرض بفرمائید وزارت مالیه در همه جا شعبه دارد اداره مالیه دارد در ولایات مثلاً يك نفر رتبه هفت و شش میخواهد و سه نفر هم رتبه ۵ و ۴ می خواهد بقیه اش دیگر کارها را رتبه يك و دو میکنند (صحیح است) اگر واقعاً قانون استخدام از روز اول يك نقصی درش پیدا نشده بود که این راه يك و دو را نمی بست تمام کار مملکت را يك و دو میکرد ولی شما فرمودید که رتبه يك هر چه دارید بکار ببرید و وقتی هم که ندارید کسی دیگر را نمی توانید بیاورید رتبه يك و دو بدهید فلان منتظر خدمت را که رتبه ۶ دارد ۸ دارد . (افسر بنده کی کفتم؟) سرکار را عرض نکردم فرمودید یعنی میگویم ما کفتم قانون گفته است که نمیشود آورد در این صورت این دون اشل خود بخود ایجاد شده است نه گمرک ایجاد کرده است نه وزارت مالیه خود بخود ایجاد شد اگر دون اشل را جلویش را می گرفتند امروز شاید آنچه بنده در وزارت مالیه میدانم شاید بیش از نصف عده دون اشل هستند اینها تمام کاری کنند و اینها با پانزده تومان و هیجده تومان در ولایات کار می کنند مثلاً فلان آدم دفتر نویس و محاسب نظراسان یا امیدانیم خیر اندیکاتور نویس گلیایکان است من باب مثال عرض میکنم اگر این دون اشل را از میان ببریم معنایش این است که تمام اینها راحتاً باید سی و دو تومان بدهیم و چون بودجه مملکت را خیال میکردند سابقاً که کفایت نمی کرد و این دون اشل از این

راه خود بخود ایجاد شد آقا می فرمایند که گمرک اهمیت دارد البته اهمیت آن را همه قائل هستیم می فرمایند اعضاء دون اشل نباید باشند و رتبه دار باشند این لفظ کنتراتی این جا برای همین گذاشته شده است الان ملاحظه بفرمائید در فارس یا در خراسان که حضرت عالی آنجا آشنا هستید میدانید که ما در درجی مثلاً سی نفر یا بیست و پنج نفر اجزاء از آن بزرگ تا کوچک گرفتیم قسمت اعظمش دون اشل هستند و کار می کنند حالا می فرمائید همه را از رتبه پنج تا نه بگذاریم؟ (افسر - کوش ندادید بعراض من) این غیر ممکن است ما البته رتبه های بزرگ را هر چه ممکن است مقامات مسئولش را رتبه بزرگ داد یا متخصص را کنتراتی کرد ولی خورده پاره نمیشود رتبه سه و چهار و پنج بگذاریم منظور حضرت عالی این است که رتبه دو و سه باشد بنده باز عرض میکنم بقدر کافی هم نداریم شما الان يك کاغذ بنویسید بهر وزارت خانه بتمام وزارتخانه متحد المال بنویسید که من پنج نفر رتبه يك لازم دارم و می خواهم اگر منتظر خدمت دارید برای ما بفرستید ندارند و خودشان هم نمی توانند بگیرند مجبورند دون اشل بگیرند خوب ندارند چه بکنند در رتبه های بالا منتظر خدمت دارند در رتبه های پائین نیست و متصل تأسیسات مملکت هم انبساط پیدا می کند دور برابر سه برابر پنج برابر میشود سجل احوال است در تمام مملکت بسط میگیرد مالیه است بسط میگیرد پست و تلگراف است بسط میگیرد اداره فلاحت بسط پیدا میکند و متصل محتاج به مستخدم است و يك لایحه تهیه شده است که تقدیم مجلس شورای ملی میکنم برای اینکه فرصتی داده شود و يك امکانی داده شود برای آنها اینکه دون اشل هستند و دارای استعداد و لیاقت مخصوصی هستند بیایند و دارای رتبه شوند ولی فعلاً که این قانون در جریان است اینها کمال احتیاج را دارند و بدون این عمل نمیشود و تأکید مستمر هست که دفتر هایشان را تکمیل بکنند و توسعه بدهند و بدون اینکار نمیتوانند یعنی مجبورند کنتراتی بگیرند دون اشل ها را نه اینکه آنها هم از اینها است هر چه که مستخدم

رسمی دارند میگذارند از وزارت مالیه هم اگر خودشان نداشته باشند میخواهند ما هم میدهیم ولی کافی برای کارشان نیست این است که مجبورند در بعضی موارد کمتراتی بگیرند و در بعضی موارد حتماً باید دون اشل بگذارند و بنده تصور میکنم که یکی از آن مواردی است که آقایان باید خیلی موافقت بفرمایند که هر نوع تسهیلی که ممکن است ملاحظه شود به اداره گمرکات داده شود که این بار سنگین را منظم بکنند و بتوانند بمنزل برسانند.

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - بنده لازمه دانستم در این موقع يك تذکری عرض کنم و يك توضیحی بخواهم سابقاً که قانون استخدام وضع شده بود در وزارت مالیه مخصوصاً آقایان نمایندگان محترمی که در وزارت مالیه کار کرده اند باین عرض خوب توجه میفرمایند چون در این مملکت مدرسه نبود که بروند مرده علوم اقتصادی و مالی را تحصیل کنند مستخدم هم لازمه داشتند لیکن چون تقریباً سی و پنج شش سال بود که اداره گمرکات در تحت نظر رؤسای بلژیکی اداره شده بود و يك عده اشخاص اداری تربیت کردند و وزارت مالیه وقتی محتاج باعضاء شد آن اعضاء گمرک را آوردند بمالیه این است که بیشتر مستخدمین قدیمی وزارت مالیه اشخاص هستند که در گمرک کار کرده اند یعنی سابقه اداری پیدا کردند و آمدند در وزارت مالیه و خوب هم کار کردند انصافاً اما عجبالتاً موضوع بعقیده بنده بعکس شده است امروز گمرکات ما خیلی مهم شده است گمرکات ما کارش خیلی زیاد شده است بیشتر يك اداره گمرکی بود مال صادر و وارد و آن ترتیبات يك اداره هم داشتیم باسم اداره باج راه و يك عده اعضاء داشت آن اداره هم منحل شد اما عوایدش ضمیمه گمرک شد بلكی که چند روز قبل قانونش از مجلس شورای ملی گذشت خوب این يك فقره کار دیگر هم زیاد شد علاوه بر این قانون تجارت که يك قانونی است

از این جهت باز تکرار میکنم مختصراً یکوقت وزارت مالیه مجبور شد بواسطه اینکه اعضاء ادارتی نداشت اعضاء گمرک را آورد بمالیه که اغلب آقایانیکه در وزارت مالیه هستند در گمرک سابقه دارند همه حالا بنده عرض را بر میگردانم امروز باید بعکس کرد یعنی آن اعضا را باید فرستاد در گمرکات کار بکنند چون کار گمرکات خیلی مهم است و مخصوصاً اجرای قانون انحصار تجارت و حق الثبت و سایر قوانین دیگر بنده عقیده ام این است که از رؤسای مالیه ولو با حقوق گزافی که دارند بگذارند در دفترهای گمرکی آنها که البته سابقه گمرکی دارند و خیلی از منتظرین خدمت وزارت مالیه اشخاصی هستند که از اعضاء گمرک هستند مرده صحیح العمالی هم هستند که خوب کار میکرده اند و حالا بیکار هستند لیکن نبودن این اشخاص اشخاصی را از خارج آوردن بنده عقیده ندارم و عقیده ام این است که از منتظرین خدمت وزارت مالیه هر کس سابقه گمرکی دارد آنها را در دفاتر گمرکی وارد کنند دفاتر جدیدی که احداث میکنند یادگیری که هست لیکن البته آنها را که فرمودند اجزای رتبه يك بانج است بیشتر لازمه دارند عرضی ندارم ولی رؤسای آنها رئیس دفترش البته باید يك آدمی باشد که کار گمرکی کرده باشد استعفا میکند آقای وزیر مالیه باین عرض بنده توجه فرمایند از بین منتظرین خدمت وزارت مالیه اشخاصیکه در گمرک بوده اند آنها را بنده بدانند بر سایرین زیرا آنها اطلاعشان زیاده تر است اما توضیحی که میخواستم راجع به این اشخاص بود که اینها بچه ترتیب خواهد شد توضیح فرمایند که بچه شکل است

دکتر طاهری (مخیر کسور بودجه) - فرمایند بنده بنده حتماً تمامش مؤید و وجود تهیه همین لایحه است یعنی (دستی - خودشان مؤید هستند) یعنی فرمایشات آقای مؤید مؤید همین لایحه است برای اینکه توسعه اداره گمرکی همانطور که تذکر دادند و اضافه تکلیف کارهای گمرکی ایجاد کرده است که در قسمت اداریش توسعه داده شود برای اجرای این قوانین و هم برای جلوگیری در قسمت قاچاق که بواسطه گرانی اجناس خیلی صرف

میکند در قانون بودجه دو ماده نوشته می شود در قسمت حقوق یکی قسمت ماده اول قسمت حقوق مستخدمین دارای رتبه است ماده دوم در تمام بودجهها راجع بحقوق مستخدمین کتراتی دون اشل و مستخدمین جزء است چون مطابق قانون محاسبات عمومی نقل از ماده بنامه ممکن نیست بنابر این اگر چنانچه در قسمت ماده اول یعنی مابین مستخدمین بارتبه پستهای باشد ولی اشخاصی که لایق آن باشند نداشته باشند و برای کاربرد اشخاصی را لازمه داشته باشند همانطور که فرمودند رؤسای دفاتر و اشخاص متخصصی که بایستی در گمرک باشند (در این موقع چند نفر از نمایندگان از مجلس خارج میشوند) (رئیس - اینطور که آقایان بیرون تشریف می بردند تقریباً مجلس اکثریت نخواهد داشت خوب است قدری تأمل فرمایند) بایستی که اختیار داشته باشند یعنی دست وزارت مالیه باز باشد که بتواند اگر يك شخصی را لازمه داشته باشد روی همان نظری که فرمودند استخدام بکند چون مطابق قانون محاسبات عمومی نمی توانستند از حقوق از اعتبار يك ماده بصرف يك ماده دیگر برسانند این است که این لایحه را تهیه کردند که دستشان بزرگتر يك محلهائی در ماده اول قسمت ۲ یعنی در قسمت مستخدمین بارتبه خالی ماندو کسی که متناسب با منظورشان باشد برای کارهای گمرکی نداشتند در قسمت منتظرین خدمت یا مأمورین خودشان آن شخص منظور را بعنوان کمترات (که تا هر مبلغ باشد ممکن است اگر برای قسمت بالا باشد) و بعنوان دون اشل (که آن محدود است برای کارهای کوچکتر) بپذیرند و البته آن نظریه که تذکر دادند در صورتیکه مابین منتظرین خدمت یا مأمورین کسی باشد که این اقدام را نمیکنند این در صورتی است که نباشد آن شخص منظور در بین منتظرین خدمت آنوقت يك اعتباری بلاصرف فوت میشود و يك کارهائی معوق می ماند این است که این نظریه در تحت این لایحه در تأیید همان نظریه که فرمودند تهیه گردیده است (نمایندگان - کافی است)

افسر - کافی نیست بنده عرضی دارم

رئیس - فرمایند

افسر - عرض کنم که در این موضوعات البته نظر

مجلس و دولت موافق است و مخالف نیست ولی راهنمایی را البته اشخاص مطلع باید بکنند و اگر مذاکرات کافی است بنده عرضی ندارم

رئیس - آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - معلوم میشود کافی است آقایانی که با دنده واحد موافقت دارند ورقه سفید خواهند داد (اخذ و استخراج آراء بعمل آمده و ۷۱ ورقه سفید تعداد شد) رئیس - عده حاضر در موقع اعلان رای نود و سه نفر اکثریت هفتاد و یک رأی تصویب شد

۲- تقدیم یک فقره لایحه از طرف معاون وزارت طرق

رئیس - آقای معاون وزارت طرق فرمایشی دارید؟ معاون وزارت طرق (آقای محوی) - لایحه ایست با قید دو فوریت راجع بقضای شش میلیون و سیصد هزار ریال برای راه آهن جنوب تقدیم میکنم.

۳- شورو تصویب لایحه استخدام دو نفر معلم فرانسوی

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع با استخدام دو نفر معلم فرانسوی، خیر کمیسیون لایحه پیشنهادی وزارت معارف تحت نمره ۱۶۷۵ راجع به اجازه استخدام دو نفر معلم فرانسوی برای مدت سه سال با حضور آقای معاون وزارت معارف در کمیسیون بودجه مورد شور و مطالعه واقع گردیده با توضیحاتی که در مقدمه لایحه ذکر و آقای معاون هم تأیید نمودند با استخدام معلمین مزبور موافقت حاصل و اینک عین چهار ماده

پیشنهادی دولت را برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی مینماید.

رئیس - عین لایحه پیشنهادی دولت قرائت میشود: ساحت مقدس مجلس شورای ملی

خاطر شریف نمایندگان محترم را قرین استحضار مبدار که برای اصلاح و رفع نواقص مدرسه دارالمعلمین عالی و تکمیل پروگرام مدرسه مزبوره وزارت معارف احتیاج با استخدام دو نفر معلم عالی رتبه دارد که از مملکت فرانسه استخدام شده یک نفر از آنها در رشته ریاضیات و دیگری در شعبه طبیعیات تدریس نمایند نظر باینکه معلمین مذکور باید در اول سال تحصیلی در طهران بوده و بامر تدریس مشغول بشوند و نظر باینکه اعتبار حقوق آنها در ضمن بودجه این وزارتخانه مورد تصویب واقع شده است لهذا شرایط استخدام معلمین مزبور را ذیلاً پیشنهاد مینماید تا مجلس شورای ملی تصویب فرماید

ماده اول - وزارت معارف مجاز است برای اصلاح و تکمیل مدارس عالیه دو نفر معلم فرانسوی که صلاحیت آنها را دولت فرانسه تصدیق نماید برای مدت سه سال از تاریخ اول مهرماه ۱۳۱۱ استخدام نماید

ماده دوم - حقوق دو نفر معلمین فرانسوی در هر سال مبلغ (۶۰۰۰۰ ریال) شصت هزار ریال بعلاوه نصد و هشتاد و چهار پهلوی طلا (یا معادل آن باسعار خارجه) خواهد بود که با قساطر ماهیانه به آنها پرداخته شود.

ماده سوم - در موقع عزیمت بایران بهر یک از دو نفر معلمین مذکور مبلغ شصت پهلوی طلا (یا معادل آن باسعار خارجه) از محل صرفه جوئی اسعار وزارت معارف در شش ماه اول سال ۱۳۱۱ پرداخته می شود و در موقع ختم قرارداد

انسانی رأی دهندگان - آقایان: فردنی - حبیبی - روحی - بیات ماکو - قوام - ساکینیان - علیخان اعظم زنکه - میرزا صادقخان البر - تربیت - امیر دولتشاهی - فتوحی - طباطبائی وکیل - مقدم - میرزا احمد خان صفاری - فتحعلی خان بختیار مردهی - طالش خان - جنیدی - ملک زاده آملی - دهستانی - مسعودی خراسانی - مولوی - باستانی - نثار اسلامی - محمدعلی میرزا دولتشاهی - مرتضی قلیخان بیات - حسنعلی میرزا دولتشاهی - دکتر شیخ - حاج میرزا حسینخان فاطمی - خواجوی - معضدی - اسکندری - بوشهری - میرزا محمد خان وکیل - ایزدی - دکتر ضیائی - شریفی - حبیبی - دکتر احتشام - هزار جریسی - مفتی - دکتر رضا الله خان سیمی - دادور - حکمت - اقبال - موقر - افشار - معصم سنگ - دکتر سنگ - دکتر طاهری - سید مرتضی وثوق دکتر آقمان - ناصری - رهنما - میرزا محمد تقی طباطبائی - فهیمی - کازروبی - میرزا محمد حسین نواب - دبیر - بهرامی - ارباب کیخسرو شاهرخ - میر سید احمد بهبهانی - دربان - مؤید احمدی - احتشامزاده - دکتر ملک زاده - افغنی - وهاب زاده - طهرانچی - مجبر فرمند - مجد ضیائی - اسعد

در صورتیکه کترات آنها تجدید نشود همین مبلغ برای معاودت بمشارالهما پرداخته خواهد شد.

ماده چهارم - وزارت معارف مجاز است سایر شرایط استخدام معلمین مذکور را مطابق قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین و قرارداد آنها را امضا نماید.

رئیس - مذاکرات در کلیات است اشکالی نیست؟ (گفته شد - خیر) آقایانیکه بورود در شور مواد موافقتند قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول قرائت میشود: ماده اول - وزارت معارف مجاز است برای اصلاح و تکمیل مدارس عالیه دو نفر معلم فرانسوی که صلاحیت آنها را دولت فرانسه تصدیق نماید برای مدت سه سال از تاریخ اول مهرماه ۱۳۱۱ استخدام نماید.

رئیس - فراموش کردم که خاطر آقایان را متذکر کنم که کمیسیون معارف و خارجه اظهار موافقتی که در لایحه ضرور بوده است کرده اند. آقای روحی

روحی - بنده در کلیات اجازه خواسته بودم و شاید متذکر نبودند مقام محترم ریاست این است که عرایض را در ماده اول میکنم.

رئیس - آقا بنده سؤال کردم مخالفی هست کسی جواب نداد

روحی - پس بنده نشنیدم معذرت میخواهم بنده خواستم از معاون محترم وزارت معارف سؤال کنم که این معلمینی که استخدام میکنند در صورتیکه در مرکز یک اویسورستیه یک دار الفنون دارالتعلیم عالی نیست علت ندارد همه جا مدرسه متوسطه است خوب از اینها بولایات هم یک نصیب و بهره بدهند (دستی - آن مدرسه عالی است) خوب هر چه بفرمائید این پروگرام وزارت معارف است ما این پروگرام را می بینیم و بان آشنا هستیم اینها همه در حدود مدرسه متوسطه است ولایات هم دارد و البته خراسان دارد کرمان دارد آذربایجان دارد اصفهان اغلب ولایات مدرسه متوسطه دارد خوب اهالی آنجا را هم نمیتوانیم

بگوئیم هوششان استعدادشان عرض کنم که جودت ذهنشان از آنها نیکه در طهران هستند کمزاست بایستی با آنها هم از این معلمین بدهند که آنها هم بتوانند فرا بگیرند. عرض دیگرم این بود که چندی وزارت معارف در یکی دو دوره قبل یک بودجه گرافی برای تاسیس یک مدرسه شبانه روزی در مرکز از مجلس تقاضا کرد و مجلس هم بودجه را تصویب کرد و مدتی هم ما دیدیم در مدرسه علمیه مشغول ساختن مدرسه شبانه روزی هستند مدرسه شبانه روزی که بایستی وزارت معارف ایجاد کند از نظر غالب محصلین ولایات غایت ضروری را دارد و هنوز در خیلی از شهرها مدرسه متوسطه کاملش نیست مجبورند بعضی ها که علاقه دارند اولادشان تحصیل کامل کنند اعزام بدهند بمرکز لا اقل آنها بتوانند در یک جائی اولادشان تحصیل کنند مثلاً در عراق مدرسه متوسطه ندارد بکده زیادی از آنجا بطهران می آیند همینطور سایر شهرهای دیگر و اینها در این جا محل ندارند معلوم نیست در کجا باید تحصیل کنند و بکجا بروند از این نظر و بجهت دیگر مجلس بوزارت معارف اعتبار داد برای ایجاد یک مدرسه شبانه روزی در مرکز. الان مدتها میگذرد و اثری از مدرسه شبانه روزی نیست و امروز بخوبی حس شده است خاصه وقتی که مدارس خارجی قسمت ابتدائیشان را ممنوع داشته اند از اینکه شاگرد بپذیرند آنها یک عده شاگرد شبانه روزی داشتند که اینها ویلان و سرگردان شده اند خواهش میکنم از آقای معاون محترم وزارت معارف که موافقت بفرمایند در صورتیکه بودجه این کار را دارند این مدرسه شبانه روزی برای اول سال تحصیلی در مرکز تاسیس شود که شاگردها و محصلینی که از خارج می آیند این جا بتوانند تحت سرپرستی وزارت معارف بتحصیلات خودشان ادامه بدهند و اینطور لامکان و بی جا نباشند فواید این مدرسه خیلی زیاد است اولاً آن اشخاصی که اولادشان را از ولایات میفرستند مطمئن هستند که وزارت معارف یک مؤسسه دارد و از حیث اخلاق و سایر

جهات نگرانی نسبت با اولاد خودشان ندارند همینطور از حیث غذا و تحصیل البته این نهایت ضرورت را دارد و امروز لازم است در طهران يك مدرسه شبانه روزی که بتوانند اقلأً محصلین ولایات که این جا می آیند در آن زندگانی کنند داشته باشند (صحیح است)

معاون وزارت معارف (آقای میرزا غلامحسین خان رهنما) - عرض کنم در موضوع این لایحه که مطرح است خاطر نمایندگان محترم را مستحضر میدارم که اینطوری که نماینده محترم آقای روحی فرمودند مدرسه متوسطه نیست و عالی است بعد از اینکه باشلیه میشوند یعنی تصدیقنامه متوسطه خودشان را میگیرند شاگردها تصدیق نامه که امروز دولت فرانسه معادل با تصدیقنامه خودش میداند و شاگردها را می پذیرد همین که این تصدیق را گرفتند بعد وارد مدرسه دارالمعلمین عالی میشوند و سه سال تحصیل میکنند هر کدام در شعبه مخصوص خودشان که پنج شعبه است بعد از سه سال دیپلم لیسانس میگیرند می آیند بیرون و اگر یکسال دیگر هم مطالعاتی بکنند و رساله تحصیلی خودشان را بنویسند بدرجه دکتری نائل خواهند شد بنابر این مدرسه دارالمعلمین مدرسه متوسطه نیست و از بهترین مدارس عالییه است و امیدست که واقعا يك اونیورسیته بشود در آتی و این را هم عرض کنم اونیورسیته فقط باید در مرکز باشد البته در تمام شهرها از روی ما این است که اونیورسیته متعدد مدارس متوسطه زیاد داشته باشیم ولی هرکاری مخصوصاً کار معارف تدریجی الحصول است این امری است که باید در مرکز بتدریج شروع شود و شعاع باطراف بیاندازد و البته هیچکس نیست که بگوید ولایات محتاج مدرسه نیست ولایات هم محتاجند به مدارس متوسطه و عالییه ولی این تدریجی است و در اینکه يك مدرسه عالی اول در مرکز باید باشد یا در ولایات این را بنده تصور نمیکنیم هیچ اعتراضی باشد که باید از مرکز شروع بشود و کم کم روشی بدهد باطراف و اما در موضوع مدرسه شبانه روزی آنچه

قدم های مهمتری برای توسعه دانش و معارف عمومی بر دارد الان آقایان همه میدانند که چرخ های تمام ممالک متمدنه در روی مدارس عالییه میگردد يك خط آهن میخواهیم در مملکت بکشیم چندین صد نفر مهندس از ممالک متمدنه استخدام کرده ایم و متأسفانه هنوز در داخله مملکت خودمان نتوانسته ایم چند نفر مهندس و متخصص تهیه کنیم و همینطور راجع بسایر شعب و اصلاحاتی که باید در مملکت و با این ترتیبی که امروز داریم شاید بعقیده بنده سالهای خیلی متمادی باید منتظر بود که بمقصود برسیم چندی قبل يك احصائیه از طرف وزارت معارف منتشر شده بود که آقایان ملاحظه فرمودند بنده نگاه می کرده مدارس متوسطه ولایات را بعضی از ولایات مهم ما سال گذشته یعنی در ۱۳۱۰ اصلاً فارغ التحصیل مدرسه متوسطه نداشته بعضی از ایالات مهم ما که در حقیقت سابقاً يك مملکتی شناخته میشده است مثل مملکت خراسان ۱۱ نفر فارغ التحصیل مدرسه متوسطه داشته است حقیقه این يك عددی است که حیرت آور است که در يك مملکت با ایالات باین معظمی درجه توسعه معارف باین اندازه باشد که ۱۱ نفر فارغ التحصیل مدرسه متوسطه داشته باشد مثلاً در فارس نه نفر تحصیلات مدرسه متوسطه اش را خاتمه داده و البته مابین این ده نفر یا یازده نفر شاید در نفرشان موفق شوند که تحصیلات عالییه خودشان را بکنند و وقتی که در آخر تمام قسمت های مرکز و ولایات را جمع کنیم می بینیم که در هر سالی ۵۰ نفر ۶۰ نفر صد نفر بیشتر حاضر میشوند یعنی مملکت و ماشین معارف مملکت حاضر نمیکند از برای تحصیلات علوم عالییه و حالا چند نفر از اینها فارغ التحصیل از مدارس عالییه بیرون میآیند بعقیده بنده يك عده خیلی کمتری شاید در حدود سی نفر چهل نفر باشند و با این ترتیب بعقیده بنده سالهای زیاد باید منتظر بود که ما بتوانیم بآن مقصود و منظور عمومی که آرزوی همه ما هست نائل شویم بنده معتقدم که از طریق که هست باید سعی در توسعه معارف کرد

مخصوصاً همانطور که آقای روحی تذکر دادند توسعه مدارس متوسطه در اغلب از شهرها و ولایات وجود ندارد مثلاً تازه کلاس پنج متوسطه در کرمان تاسیس کرده اند و هنوز کلاس شش متوسطه ندارند و بنده مکرر از وزارت معارف تقاضا کرده ام برای اینکه کلیه مدارس متوسطه ایران با هم هم قوه بشوند معارف خارجی را بولایات و ایالات هم بفرستند ولی متأسفانه هنوز این کار عملی نشده است و امید وارم که وزارت معارف اقدام کنند که بعضی از این معلمین که از خارجه استخدام میکنند برای مدارس متوسطه ولایات و ایالات بفرستند مقصود از این عرایض موضوع آن گله بود که میخواستم عرض کنم اضافه شود و دیگر اینکه مجلس شورای ملی و دولت را متوجه کنیم که تشکیلات معارفی ما کافی از برای ترقی و نیل بمقصود نیست .

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

معاون وزارت معارف - بنده توضیح این کلمه را خواستم عرض کنم که قید نکردن این کلمه برای این است که چون هنوز آن شخص معین نشده است بسا میشود که اگر چه پیدا نمیشود چون تا قانون نگذشته است که ما نمی توانیم اقدام بکنیم و بسا میشود که معین کنیم اگر چه و پیدا هم بشود ولی در نظر هست که اگر چه استخدام بکنیم و گمان میکنم اگر چه هم بشود ولی قیدش در اینجا لزومی ندارد و بنده ضرور نمیدانم

رئیس - آقایانیکه با ماده اول موافقت دارند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود .

ماده دوم - حقوق دو نفر معلمین فرانسوی در هر سال مبلغ (۶۰۰۰۰) شصت هزار ریال بملاوه هصد و چهار پهلوی ضللاً (یا معادل آن باسعار خارجه خواهد بود) که باقسط ماهیانه با آنها پرداخته شود .

رئیس - موافقین با ماده دوم قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم قرائت می شود.
 ماده سوم - در موقع عزیمت بایران بهر يك از دو نفر معلمین مذکور مبلغ شصت پهلوی طلا (یا معادل آن باسعار خارجه) از محل صرفه جوئی اسعار وزارت معارف در شش ماه اول سال ۱۳۱۱ پرداخته میشود و دره موقع ختم قرار داد در صورتیکه کنتراست آنها تجدید نشود همین مبلغ برای معاودت بمشار الیهما پرداخته خواهد شد
رئیس - موافقین با ماده سوم قیام فرمایند
 (اغلب بر خاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده چهارم قرائت میشود
 ماده چهارم - وزارت معارف مجاز است سایر شرایط استخدام معلمین مذکور را مطابق قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین و قرار داد آنها را امضا نماید
رئیس - موافقین با ماده چهارم قیام فرمایند
 (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. شور در کلیات ثانی است. مخالفی نیست (گفتند - خیر) قبل از اینکه رأی بگیریم خاطر آقایان را مطلع میکنم که آقای معاون وزارت طرق و آقای وزیر مالیه مرا آگاه کردند که این لایحه که برای راه آهن است کمال فوریت و وجوب را دارد آقایان شریف بفرند لایحه کوچکی هم هست تصویب بفرمایید آقایان موافقین ورقه سفید خواهند داد
 (اخذ آراء بعمل آمده ۷۱ ورقه سفید تعداد شد)
رئیس - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۸۹ نفر با کثرت ۷۱ رأی تصویب شد ✽

۶- طرح و تصویب لایحه اعتبار راه آهن جنوب
رئیس - لایحه دولت راجع براه آهن جنوب مطرح است قرائت میشود:

ساحت محترم مجلس شورای ملی نظر باینکه از اعتبارات مصوبه برای تکمیل ساختمانهای راه آهن جنوب مبلغ ۲۱۹۴۰۸ دلار ضرورتاً بمصرف خرید هشت دستگاه لکوموتیو و بعضی مصالح دیگر که در بر آورد آقای کارول پیش بینی نشده بود رسیده و لازم است بمیزان مبلغ مزبور بساداره راه آهن جنوب اضافه اعتباری داده شود تا سر مهندس مشار الیه بتواند تعهدات خود را کاملاً انجام دهد علیهذا ماده واحده ذیل را پیشنهاد بقیددو فوریت تقاضای تصویب آنرا مینماید.
 ماده واحده - بوزارت مالیه اجازه داده میشود مبلغ شش میلیون و ششصد هزار ریال بابت قیمت ۲۱۹۴۰۸ دلاری که بمصرف خرید لوازم و مصالح اضافی راه آهن جنوب رسیده است از محل عایدات انحصار قند و چغای بوزارت طرق تأدیه نماید.

رئیس - لایحه دو فوری نیست بودجه ایست و يك فوریت (صحیح است) . فوریت مطرح است اشکالی نیست ؟ (گفتند - خیر) موافقین با فوریت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده واحده قرائت میشود
 ماده واحده - بوزارت مالیه اجازه داده میشود مبلغ شش ملیون و ششصد هزار ریال بابت قیمت ۲۱۹۴۰۸ دلاری که به مصرف خرید لوازم و مصالح اضافی راه آهن جنوب رسیده است از محل عایدات انحصار قند و چغای بوزارت طرق تأدیه نماید

رئیس - اشکالی ندارد ؟ (خیر) آقایانیکه موافقت دارند ورقه سفید خواهند داد
 (اخذ و تعداد آراء بعمل آمده ۶۷ ورقه سفید تعداد شد)
رئیس - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۸۹ نفر با کثرت ۶۷ رأی تصویب شد ✽

۷- موقع و دستور جلسه بعد .. ختم جلسه
رئیس - اظهار میشود که مجلس را ختم کنیم اگر آقایان موافقت مینمایند جلسه آینده سه شنبه ۲۹ شهریور سه ساعت قبل از ظهر و دستور لوائح موجوده (مجلس چهل دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

✽ اسامی رأی دهندگان - آقایان : ملک مدنی - مجد ضیائی - لاریجانی - طهرانچی - دکتر طاهری - ناصری - لبقوانی - رهنما - دکتر لقمان - دکتر سنگ - معصم سنگ - میر سید احمد بهبهانی - ارگانی - مهدوی - اقبال - کازرونی - موفر - افسر - ایزدی - افندی - دکتر ملک زاده - دربانی - دهستانی - طالش خان - احتشام زاده - میرزا محمد حسین نواب - ملک زاده آملی - میرزا یانس - وهابزاده - مرزهی - صفاری - علیخان اعظم زنگنه - امیر دولتهای - روحی - حاج محمد رضا بهبهانی - معتمدی - حبیبی - میرزا محمد علی خان تربیت - محمد علی میرزا دولتهای - کفائی - معنی - ساگنیان - مسعودی ثابتی - اسدی - دکتر شیخ - خواجوی - دکتر ضیائی - میرزا علی چایچی - فرونی - مخبر فرهمند - حاج میرزا حسینخان قاطمی - نفع الاسلامی - باستانی - اسکندری - حسنعلی میرزا دولتهای - بیات - مصدق جهانشاهی - علوی سبزواری - امیر حسینخان بختیاری - حبیبی - حاج غلامحسین ملک - دبیر - هرایی - مسعودی خراسانی - مؤید احمدی - فتوحی - مقدم

✽ اسامی رأی دهندگان - آقایان : مفتی - حیدری - معتمدی - باستانی - حاج غلامحسین ملک - مسعودی خراسانی - فتوحی - کفائی - دکتر شیخ - دکتر ضیائی - خواجوی - محمدعلی میرزا دولتهای - مولوی - اسکندری - نفع الاسلامی - بیات ماکو - تربیت - مقدم - دکتر ملک زاده - علوی سبزواری - فرشی - دبیر سهرابی - مخبر فرهمند - حاج محمد رضا بهبهانی - امیر دولتهای - علیخان اعظم زنگنه - حبیبی - حسنعلی میرزا دولتهای - محیط - آخوند یارعلی - احتشام زاده - میرزا یانس - فرونی - مهدوی - طالش خان - جمشیدی - مهدوی - دادور - ملک زاده آملی - دکتر احتشام - لاریجانی - اقبال - دهستانی - دکتر امیر اعلم - دکتر لقمان - طهرانچی - دکتر طاهری - سید مرتضی وثوق - میرزا احمد خان صفاری - مؤید احمدی - مجد ضیائی - اسدی - وهاب زاده - ساگنیان - هرز - میرزا محمد حسین نواب - دربانی - روحی - ایزدی - شریفی - افسر - لبقوانی - ارگانی - کازرونی - دکتر عطا الله خان سمیعی - موفر - دکتر سنگ - مسعودی - مؤید احمدی - معصم سنگ - حبیبی

قانون

اصلاح ماده اول بودجه ۱۳۱۱ وزارت مالیه در قسمت گمرکات

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است از اعتبارات ماده يك بودجه ۱۳۱۱ وزارت مالیه (قسمت اداره گمرکات) لای الاقتضاء برای استخدام اعضاء مربوطه بماده ۲ همان بودجه استخدام نماید.
این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و دوم شهر یورماه یکهزار و سیصد و یازده شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

شش میلیون و ششصد هزار ریال اعتبار بابت خرید لوازم و مصالح اضافی راه آهن جنوب

ماده واحده - بوزارت مالیه اجازه داده میشود مبلغ شش میلیون و ششصد هزار ریال بابت قیمت ۲۱۹۴۰۸ دلاری که بمصرف خرید لوازم و مصالح اضافی راه آهن جنوب رسیده است از محل عایدات انحصار قند و چای بوزارت طرق تأدیه نماید.
این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و دوم شهر یور ماه یکهزار و سیصد و یازده شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر